

РЕЗЮМЕТА

на научните публикации на доц. д-р Светла Маринова Кънева,
Катедра „Публичноправни науки“, Юридически факултет на УНСС,
които не повтарят публикациите, представени за присъждане на образователна и
научна степен „Доктор“ и за заемане на академична длъжност „Доцент“,
представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“
в УНСС по професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Теория
на държавата и правото (Философия на правото)“, обнародван в ДВ, бр. 3/ 09.01.2026
г.

I. Монографии

- 1. Кънева, С. Мярата на правото. София, АИ – УНСС, 2024, ISBN 978-619-232-861-0, 210 стр.**

До този момент в българската правна литература липсва самостоятелно монографично изследване, посветено на същността и функционалната роля на мярата на правото от позицията на Общата теория на правото и на Философията на правото. Трудът запълва една празнота в правната литература и в този смисъл има приносен характер за доктрина, затова би могъл да е полезен както за теорията, така и за практиката.

Задачата в монографията е да бъде анализирана и систематизирана проблематиката относно мярата на правото като фундаментално понятие на Философията на правото и на Общата теория на правото от позицията на аналитично-познавателно (епистемологично), а не само нормативно-описателно и формално обяснение за правото.

Изследването систематично е насочено към това да обоснове нов поглед към правото и правните явления, като изследва смислови интердисциплинарни понятия, чрез които се полага правния смисъл и правното съдържание във всяка правна форма. Монографията продължава линията на автора да изследва фундаментални свойства на смисъла, същността и съдържанието на правото, като обосновава тяхното средоточие в понятията принцип, интерес и мяра на правото. Проследена е функционалната връзка между понятията, като мярата на правото е изведена в основополагащо свойство на правото, което е продължение и конкретизация на правния смисъл, показва съдържанието на правото като разпределя и отмерва правната власт над благата за субектите на правото с оглед тяхното правно качество.

В това изследване правото е разгледано като смислова, същностна и съдържателна система, чийто център са разпределителните и обменни отношения. Мярата на правото от позицията на Общата теория на правото очертава вида, количеството и обема правна власт, която обективният ред задава (предоставя или задължава) за субектите на правото с оглед притежание и обмен на правнозначими блага. Застъпен е извода, че не само корелацията права-задължения отразява фундаменталната същност на правото да отмерва. Анализирани са правнорегулативните прояви на мярата на правото които са права, задължения,

заповеди, забрани, императиви. Утвърден е извода, че всички те отразяват фундаменталното правно-разпределително свойство на правото, което се съдържа в мярата на правото.

Водещ е феноменологичният подход към правото и правните явления като стеснение в правната епистемология, чрез който правото е едновременно обвързано с и обособено от факторите на социалната среда (морал, икономика, религия). Бидейки обективен израз на връзката между правото и другите социални феномени, мярата на правото съдържа преднамерени модели на социалнополезно и допустимо поведение, вложени в норми, права, задължения, заповеди и забрани, които са правнорегулативните средства на правото. Приносен момент е разработването и обосноваването на смисловия и епистемологичен подход в правната доктрина. Чрез него е утвърдена и подчертана аргументативно-смисловата субстанция на правото.

Първа глава анализира философската смислова обосновка на понятието мяра на правото. Изведени са характеристики на правния смисъл, които намират израз в мярата на правото. Ценностно отношение, носещо смисъл, мярата на правото е изведена чрез разпределящите категории справедливост и равенство. Проследена е връзката на мярата на правото със свободата като проекция на субект-обектното отношение на правото към благата, което мярата на правото изразява. Анализирана е връзката на мярата на правото като ценностно отношение с релацията възможност - действителност, двустранност, противоположност и насрещност на позициите на субектите в отношенията, които правото регулира, част от смисловата социална природа на правото. Направен е изводът, че мярата на правото съдържа смислово, социалнооправдано, справедливо, съразмерно, двустранно, поливариантно оптимално (частно и публично) обективно надличностно дължимо отношение, изискване на правото към субектите в разпределението и обмена на правнозначими блага.

Втора глава обосновава използването на системен и феноменологичен подход към правото като система и към мярата на правото. Анализирани са смислово центрирани обяснения за правото, част от съвременния правнотеоретичен дебат. Разгледани са теориите на Роналд Дуоркин, Мишел Тропер, Джоузеф Раз, доказващи смисловата основа на правото. Мярата на правото е обоснована като продължение и конкретизация на правния смисъл, който задава целта на всяка правна форма. В тази връзка е разгледана веригата „смисъл – същност – съдържание“ в рамките на функционалното действие на правото като система. Направен е извода, че всяко следващо понятие се сменя и конкретизира в последващото във веригата. Правният смисъл се сменя и конкретизира в правната същност, а тя се детайлизира в съдържанието на правото, което се носи от мярата на правото. Анализирани са теории, обосноваващи значението на правните принципи за системата, чийто смисъл се влага и конкретизира в мярата на правото, тя е тяхно продължение. Смисловият (феноменологичен) подход доказва връзката между правото и другите фактори на социалната среда. Тя извежда полезния социален надличностен смисъл за човека, почерпен в социалната практика на двустранните отношения на субектите, който е зададен чрез смисъла на правните принципи. Него правото влага и конкретизира в мярата на правото като фундаментално качество на правната система, сочещо функцията на правото да разпределя и отмерва полезността на благата за субектите. Правната мяра е обоснована като израз на обществено съзнание, състояние на общата

воля, на обективната правната система, изведена и зададена за индивидуалното съзнание на субектите. Аргументирана е като продължение на смисъла на правото, носеща неговите характеристики. Смисъла на правото като системно единство се носи от правните принципи, които предопределят не само нормите, влагат се в правната мяра, по различен начин зададена в права задължения, заповеди, забрани.

Втора глава анализира връзка на мярата на правото като понятие на Философията на правото и с правния интерес. Направен е извода, че ако принципите задават целта, целите на правната система, интересът задава правнодопустимия път за достъп до благата за субектите. Мярата на правото разпределя, обменя полезния резултат (ползата) от благата за субектите с оглед тяхната позиция. Мярата на правото отразява конкретизираното по обем и вид съдържание на правото за субектите с оглед тяхното правно качество, тя следва и конкретизира правния интерес. Правната мяра е изведена като отмереното изискване на правото към субектите в разпределението, преразпределението и обmena на благата, зададено чрез правнорегулативните средства на правото. Мярата на правото е обобщена като качествено-количествен съдържателен критерий на правото, който селектира, отмерва и задава дължимото, правните възможности в различни факти, ситуации и позиции от значение за правото и така изгражда полезността на реда.

Направен е извода, че благата и различните позиции на субектите в двустранните отношения са причината за правното насочване на обществените отношения, за правното отмерване на реда към индивидуалното съзнание на субектите чрез мярата на правото. Анализирани са понятията целесъобразност и законосъобразност и мярата на правото е обобщена като синоним на понятието законосъобразност. Мярата на правото е изведена като критерий, според който се преценява съответствието между регулирано и регулатор. Направен е извода, че мярата на правото надхвърля нормите, съдържа модела на правото, който се влага не само в нормите, но и във всяка от формите на дължимото. Това я обосновава като фундаментално правноразпределящо свойство на правото към благата, носещо качеството полезност за субектите.

Третата глава проследява проявите форми на понятието на общотероретично ниво. Направен е извода, че мярата на правото очертава съдържанието на правото, което следва правното качество на субектите. Мярата на правото е обоснована не в съдържанието на правните позиции (собственик, купувач, гражданин), а в обема на съдържанието на позицията, свързано с качеството на страната, съответно на двете страни. Правната мяра като свойство на правото има два аспекта. Обема на правните позиции, зададен във формите на дължимост чрез права, задължения, заповеди, забрани върху благата, тя е съдържателния елемент на правния ред. Тя очертава вида и обема правна власт на субектите с оглед ползването, потребяване, придобиване на благо предвид неговата специфика. Едновременно с това, мярата на правото е обоснована като модел, образец, чието следване е дължимо. Проследени са проекциите на мярата на правото чрез понятието юридически акт, правоотношение и правна връзка. Доказано е, че по-тясното понятие е правна връзка и съдържа мярата на правото, а правоотношението отразява императивността на реда за субектите. Мярата на правото е разгледана като част от съдържанието на юридическия факт, израз на отмерено изискване на обективния ред към субектите.

Трета глава систематично анализира теоретичните проекции на мярата на правото. Това са правните позиции, които дават израз на правноотмереното и

дължимо поведение за субектите чрез обема права, задължения, заповеди, забрани, императиви. Обоснован е извода, че макар и централен елемент в механизма на правното регулиране, правната нормата не е единствената съставка, носеща функцията на правото да отмерва обема и количеството полезност на благата за субектите. Направен е извода, че мярата на правото е по-същностното и фундаментално понятие от нормата, носещо разпределителното свойство на правото, което намира съдържателна и обемна конкретика в правнорегулативните средства на правото каквито са права, задължения, заповеди, забрани, императиви. Разгледани са някои принципни положения в Конституцията на правните позиции на държавните органи и гражданите. Отчетено е, че по различен начин е дефинирана правнодопустимата мяра на поведение за човека и гражданина и за конституционните позиции на висшите държавни органи в Конституцията.

II. Статии

- 2. Кънева, Светла, Към въпроса за генезиса на Общата теория на правото, Юридически Сборник на БСУ, Център по Юридически науки, 2020, Том XXVII, с. 109-114, ISSN 1311-3771.**

Статията изследва взаимовръзката между Философията на правото и Общата теория на правото. Подчертана е ролята на Енциклопедията на правото и на достиженията на Философията на правото за обособяването на кръг въпроси, които формират Общата теория на правото като самостоятелна наука. Знанията на естественото право и критическият метод на Кант правят необходимата огромна крачка за обособяването на редица съвременни подходи (обяснения) за правото, както и извеждат евристичната функция на Общата теория на правото.

- 3. Кънева, Светла, Мярата на правото в правната система, Икономически и социални алтернативи, 2023, брой 1, с. 107-112, ISSN 1314-6556.**

Като ценностно-регулативна система правото постига ред в обществените отношения чрез посочване на ясни качествено-количествени правни възможности в поведението на субектите. Статията доказва тезата за мярата на правото като носител и конкретизация на правния смисъл, отразява типичното, правилното, разумното, двустранното, справедливото задаване на вида и обема правна власт на субектите в разпределението и обмена на блага от реда на правото. Като фундаментално понятие на Общата теория на правото, мярата на правото е разгледана като понятие, което надхвърля по същност и обем нормите в правото и се съдържа във всяка правна форма, във всеки правен израз. Акцентът е поставен върху правно-теоретичната субстанция на правната мяра като носител на правен смисъл, но са посочени нейните проекции. Това са правните възможности на субектите на правото, инкорпорирани по вид и размер в права, задължения, заповеди, забрани, императиви.

- 4. Кънева, Светла, Мярата на правото в правоотношението и правната връзка, Икономически и социални алтернативи, 2024, брой 2, с. 100-110, ISSN 1314-6556.**

Мярата на правото е анализирана като фундаментална характеристика на правото, която отразява съдържателно-разпределителното свойство на правото. Поддържа се тезата че мярата на правото е предопределена от модела на двустранната връзка в разпределителните и обменни отношения, които правото регулира. Този модел е изведен в правноотмереното изискване на реда към субектите на правото, с оглед на тяхното правно качество и правна позиция. Мярата на правото служи на целта на правото отмерените позиции в обем и качество посредством нормативните юридически актове, чрез конкретизиращи и индивидуализиращи актове, през правоотношението и правната връзка да преминат в съществуващото. Център е доказването, че мярата на правото отразява съдържанието на правото, което има концентриран израз в правната връзка между субектите, а правоотношението принципно носи подчинеността на субектите от реда на правото.

5. Кънева, Светла, Функционални характеристики на мярата на правото, Годишник на БСУ, 2024, том L, с. 231-236. ISSN 1311-221X.

Статията разглежда правната мяра като фундаментално понятие на Общата теория на правото - носител на съдържанието на правото. Мярата на правото е анализирана като дефинитивно правно свойство, чрез което се определя по вид и обем правната власт за субектите, с определено правно качество в разпределението и обмяна на полезността на благата.

Подчертана е ролята ѝ в правната система да осъществява прехода от идеално към реално, от метафизично към справедливо и оправдано оптимално разпределение на ползата от благата между субектите. Изведена е основната и функция да предприше и приведе отношенията и фактите от действителността в съответствие с правнопредписваното и с правнодължимото. Използван е правно-феноменологичен подход, при който правния смисъл се конкретизира и сема в мярата на правото, която осъществява трансформацията от дължимост, идеалност към конкретика за индивидуалното съзнание на субектите.

Разгледана в отношението си към благата на правото, мярата на правото е обоснована като повеля, изискване на обективното правото, насочено откъм предмета (благата) и откъм субектите. Към благата сочи количествено-качествената отмерена власт в разпределението и обмяна на ползата от благата. С оглед субектите задава условията на реда на правото в техния обем, които предполагат съответното правно качество. Атрибутивно правно свойство, мярата на правото определя измеренията на волята по вид и обем. Закономерно изразява съдържанието на правото като определя какво – права, задължения, заповеди, забрани и в какъв обем, принадлежи на всяка от страните в съответното правно качество. Мярата на правото е израз на феноменологията на правото – социална, етична и нормативна, чрез която отмерва обема свобода за субектите на правото.

6. Kaneva, Svetla, The epistemological approach to legal measure as an expression of social consciousness, REVUE EUROPÉENNE DU DROIT SOCIAL, Volume LXVIII • ISSUE 3 • Year 2025, p. 42-47, ISSN 2393 – 073X.

Статията обосновава епистемологичния (познавателен и системен) подход към правото, чрез който се анализира и понятието мяра на правото от позицията на Общата теория на правото и на Философията на правото. Подходът позволява търсенето на смисловите основи на правото, които предопределят и неговото съдържание. Те намират израз в интердисциплинарни правни понятия, които полагат правния смисъл и правното съдържание във всяка правна форма, надхвърлят правните норми. Такова понятие е и мярата на правото, което отразява общественото съзнание, израз на общата социална цялост на обществото.

Мярата на правото е представлява продължение на правния смисъл, който се извежда и съдържа в общественото съзнание. Чрез него правото заимства и обосновава причините за своето действие от другите социални системи (икономика, морал). Мярата на правото е синоним на обществено съзнание, в което присъства моделът на правото, моделът на двустранните позиции на участниците в социалния живот. Като съдържателно и разпределително свойство на правото, мярата на правото има социокултурна и икономическа природа, защото обществените отношения, които правото регулира съдържат разпределителен елемент, тъй като се обменя дейност и резултат от дейността на човека. Израз на обществено съзнание, правната мяра осъществява трансформацията между личното и колективното, между индивидуалното и надличностното. Чрез нея се осъществява регулативното действие на правото от съществуващо към дължимо и от дължимо към съществуващо. Затова правната мяра, израз на обществено съзнание изгражда фундаменталната същност на правото, конкретизира се в съдържанието на правнодължимото.

- 7. Kaneva, Svetla, The law interest and the law system, International Journal of Social and Human sciences, 2015, volume 2, No 3-4, p. 25-31, ISSN 1857-7474 online, ISSN 1857- 9744 print.**

Правният интерес е предпоставка, изискване за дължимо отношение към реализиране на поведението на човека спрямо благата в рамките на социалната система, част от която е и правната система. Статията анализира ключови въпроси към същността понятието правен интерес, които го определят като същностно свойство на правото.

Тъй като интересът е инкорпориран в дейността и особено в поведението на човека, той е изведен специфичен социален регулатор, който е насочен не само към ценностнозначимия резултат, но и към пътя за неговото постигане като част от социума. Статията утвърждава извода че правния интерес е същностно свойство на правната система, то е ръководно обективно зададено, рационално надличностно отношение и изискване на системата, насочено към човека, което сочи допустимото поведение за постигане на благата, които правото регулира.

- 8. Kaneva, Svetla, The measure of law as an expression of the legal meaning embedded in customary law, The International Journal of Legal and Social Order, vol 5, No 1, 2025, ISSN 2821 – 4161 (Online) ISSN-L 2810 – 4188.**

Въз основа на феноменологичния подход към правото статията анализира правната мяра като продължение и израз на правния смисъл, на неговите

фундаментални качества като амбивалентност, противоположност, двустранност, поливариантност, справедливост. Застъпва се тезата че произходът на правната мяра е в обичайното право, в което са заложени социални зависимости между субектите, заложен е двустранния модел на правото. Правната мяра е обобщена като отражение на правилното и справедливо разпределение на богатата, изразител на правните позиции на субектите по отношение на богатата на определен етап от еволюцията на човешкото развитие.

9. Маринова, Светла, Към понятието за обществен и правен интерес, Научни трудове на Русенския университет - 2014, том 53, серия 7, с. 28-32, ISSN 1311-3321.

Статията анализира и извежда понятието за правния интерес от позицията на Общата теория на правото през призмата на обществения интерес като по-широкото философско-социологическо понятие. Продукт на човешката култура и човешката цивилизация, правото като система в понятието за обществения/правния интерес отразява отношението човек-общество, човек – държава. По-специален предмет е анализиране на някои нюанси в същността на правния интерес като произведен от обществения интерес и израз на дължимото в правото.

Разгледани са политико-правни и утилитарни възгледи за понятието обществен интерес като е направен извода, че той зависи от конкретната сфера на поведение на човека и сочи изискванията на средата за постигане на една цел. Общественият интерес е изведен като средството, връзката, която опосредства обществото и обществените блага в държавноорганизираното общество. Уточнено е че ако общественото благо е съвкупност от ценности и общественозначими цели, то общественият интерес е ценностно отношение на дължимост, обективно изискване на конституционния ред на общественно-правната среда към субектите, а не произволно ценностно-оценъчно отношение на човека към социума.

Изведен е и правният интерес като общественият легитимен, социално-обоснован (частен и публичен) интерес, той е ценностно легитимно обективно-надличностно целево-ценностно, дължимо зададено за човека отношение от реда на правото към субектите по повод правнозначимите богатата.

10. Marinova, Svetla, About measure of Law, Proceedings of University of Ruse - 2018, volume 57, book 7, Law, с. 100-102, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM), ISSN 2603-4123 (on-line); FRI-2B.313-1-L-16.

Статията анализира правната мяра като ценностно-съдържателно понятие, което има за цел критика на закона. Разгледана като понятие на Общата теория на правото и на Философията на правото, мярата на правото е анализирана чрез правни ценности, които я обосновават като правноселектирано, дължимо качество на правните възможности на субектите с оглед полезността на богатата. Тъй като правната мяра отразява качествено-количествените показатели на правото, тя дава оптимална правовост, оптимално правно състояние на явления, действия, който правото регулира.

Мярата на правото конкретизира същността на правото, носи и пътя, пътищата към целта, отразява преднамереното, нормираното в правото. Съдържа желан, полезен, правнодопустим резултат и способ за постигането му, изгражда конкретиката на правнодължимото.

- 11. Marinova, Svetla, About the kinship between The Philosophy of Law and The General Theory of Law, Proceedings of University of Ruse - 2019, volume 58, book 7.1, Law, с. 17-22, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (on-line), FRI-2B.313-1-L-02.**

Статията поставя на анализ фундаменталното отношение между Общата теория на правото и Философията на правото. Изведени са приносни моменти във влиянието на Философията на правото върху Общата теория на правото. Подчертано е значението на развитието на естественото право, на обособяването на понятието за правното основание, които са необходимите стъпки за обособяване на правната теория в самостоятелен обект на познание, в самостоятелна правна наука. Отделено е внимание на Критическият метод на Кант, който изиграва решаваща роля за хуманизиране и позитивиране на правото. Той е факторът, който рационализира философскоправното мислене за правото, обособява Философията на правото в самостоятелна наука.

- 12. Marinova, Svetla, The Measure of Law as the Focus of Legal Values, Proceedings of University of Ruse - 2022, volume 61, book 7.1., Law, с. 18-22, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM), ISSN 2603-4123 (on-line), FRI-2B.313-1-L-03.**

Статията анализира мярата на правото като част от правната и социална система на обществото. Застъпена е концепцията, според която правната мяра е понятие на Общата теория на правото и на Философията на правото. Изгражда правнофилософската субстанция на правото, защото обосновава правната легитимност.

Правната мяра изпълнява ценностнолегитимираща функция за правото като социален ред и е продължение и конкретизация на правния смисъл. Правната мяра е разгледана като средоточие на правни ценности от позицията на смислов феноменологичен подход, защото правото е част от онтологично-епистемологичната функционална система на обществото. Анализирани са есенциални качества на правния смисъл: о-правда-н, полагаем, двустранен, съизмерен, справедлив, правилен, който са характеристики и на мярата на правото.

Чрез тези ценностно-обосноваващи характеристики мярата на правото изгражда правото като смислова и функционална система, която о-правда-ва разпределението на благата. Така правната мяра се определя като задължителен атрибут за философската и теоретична обосновка на правото.

III. Доклади от научни конференции

Маринова, Светла, Правният интерес като същностна съставка на правото, В сборник “Социалните права на българските граждани – проблеми и перспективи, интердисциплинарни изследвания”, Издателство на РУ „Ангел Кънчев“, 2015, с. 251-265, ISBN 978-619-7092-02-8.

В рамките на социалната система част от която е и правото, интересът насочва взаимодействието между хората, защото съзнателната човешка дейност е целенасочена. Интересът е инкорпориран в дейността и особено в поведението на човека. Той е същностна съставка на правото, специфичен социален регулатор, който е насочен не само към ценностнозначимия резултат на човешкото поведение, но и към ценностния път за неговото постигане като част от социума. Докладът анализира правния интерес като ръководно обективно зададено, рационално отношение и изискване на системата, насочено към човека, което сочи пътя за допустимото поведение на субектите за постигане на правнорегулираните блага.

13. Кънева, Светла, Правният интерес като израз и основа на ценностно нормативното отношение към правната действителност, Сборник с доклади от Годишна научна конференция „Проблеми на законодателството и правоприлагането, свързани с развитие на бизнеса в Република България и Европа“, посветен на 100-годишнината от рождението на проф. Веселин Христофоров, Издателски комплекс – УНСС, 2015, том 2, с. 30-34, ISBN 978-954-644-739-5.

Докладът анализира правния интерес като ценностно-оценъчно явление, което отразява дължимото отношение на реда към правнозначимите блага, насочено към субектите на правото, чрез което правото ги регулира. Застъпва се тезата че нормите, макар и безпорни съставки на правото, не са единствените смислово-обяснителни съставки на правото. Такива са и правните принципи, чиито смисъл се съдържа в правния интерес. Той е израз на субстанцията на правото и изгражда ценностно-нормативното отношение/ изискване на реда към субектите с оглед пътя за достъп до правните блага.

14. Кънева, Светла, От смисъла към същността на правото, Сборник с доклади от научна конференция „Върховенството на закона – предпоставка за развитие на бизнеса и за икономически растеж“, Научни изследвания в памет на проф. д-р Борис Ланджев, Издателски комплекс – УНСС, 2016, с. 314-318, ISBN 978-954-644-848-4.

Понятията смисъл и същност на правото принадлежат на Философията на правото. Имат своята правна специфика, но се съдържат в слят вид не само в правната норма, но и във всяка съставка на правната тъкан. Докладът анализира понятията като обяснява и систематизира различното има функционално значение за правото като смислова социална система.

- 15. Кънева, Светла, Мярата на правото, Сборник с доклади от Научна конференция „Традиция и развитие на законодателството в сферата на икономиката“, организирана по повод 50-годишнината от приемането на Наказателния кодекс, Издателски комплекс – УНСС, 2020, с. 80-84, ISBN 978-619-232-276-2.**

Мярата в правото е понятие, което е предмет на Философията на правото и на Общата теория на правото. Макар да няма единно определение за нея, тя е дефинитивно понятие за правото. Докладът разглежда гледни точки за същността на мярата на правото и утвърждава тезата за нейната качествено-количествена съдържателна природа, чрез която се определя критерия за правово-неправово. Изведени са в социално-правен и регулаторен смисъл белези на понятието, както и са направени съдържателни паралели между мярата и правото, мярата и нормите в правото.

- 16. Кънева, Светла, Философията на правото и Критическият метод на Кант в съвременното обяснение на правото, Международна научна конференция „30 години: Преход, поуки, перспективи“, Университет за национално и световно стопанство, Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“, Издателски комплекс - УНСС, 2019, с. 455-459, ISBN 978-619-232-256-4.**

Докладът изследва основни приноси моменти в понятийното и еволюционното развитие на Философията на правото. Очертани са предпоставките на правната философия, без които не би могла да се формира съвременната Обща теория на правото, както и други съвременни направления в правната доктрина. Поставен е акцент върху Критическия метод на Кант и ролята му за развитие на правната наука, в частност на съвременното феноменологичното обяснение на правото.

- 17. Кънева, Светла, За взаимовръзката между Философията на правото и Общата теория на правото, „Проблеми и предизвикателства на правното регулиране на интелектуалната собственост: Международна научна конференция по повод 80-годишнината на проф. Божана Неделчева“, 16 октомври 2019; София: Издателски комплекс - УНСС, 2020, с. 227-236, ISBN 978-619-232-363-9.**

Докладът анализира отношенията между Общата теория на правото и Философията на правото. По-конкретно се застъпва извода че е безспорна връзката в развитието, темите и подхода на двете науки. Подчертани са двете основни функции на правната теория – теоретико-познавателна (епистемологична) и практико-приложна. Благодарение на родството между двете науки, от Философията на правото, Общата теория на правото формира фундаменталната си теоретико-познавателна функция. Така е изведена и обяснителната подфункция на правната теория.

- 18. Kaneva, Svetla, Further to the question of Natural Law as a topic of the Philosophy of Law, 11th International Scientific Conference of Bussines Faculty “Economic policy and EU integration” Durrës, Albania, 27 – 29 May, 2021,**

Organized by Faculty of Business University “Aleksandër Moisiu” Durrës, p. 496-502, ISBN 978-9928-4674-1-6.

Философията на правото е неразривно свързана с общата представа за правото като цялостен ред в социалните отношения. Погледът на Философията на правото винаги е насочен към най-общите правни въпроси, затова се изследва микрокосмоса на правото. Докладът разкрива единната идея която присъства в естественото право, Философията на правото и Общата теория на правото, идея за света и човека в него.

19. Kaneva, Svetla, The question of the origin of the Philosophy of law, “Digital economy: chances, risks, sustainable development”, University of Niš, Faculty of Economics, Nis, 2020, p. 59-64, ISBN 978-86-6139-204-7.

Докладът изследва въпроси, свързани с философското познание за правото като фактор на обществения живот. Поставен е акцент върху ключови теми и понятия, част от универсума на човека, които изграждат трайното и вечното в понятието за правото. Тези разбиранията за правопорядъка формират безспорен кръг въпроси, които са част от предмета на Философията на правото.

20. Кънева, Светла, Мярата и същността на правото, Сборник с доклади от научна конференция „100 години УНСС – 100 години право в УНСС“ ТОМ I – История, теория и развитие на правото. Актуални проблеми на частното и международното право, организирана по повод 100-годишния юбилей на УНСС, Издателски комплекс – УНСС, София, 2021, с. 130-134. ISBN 978-619-232-437-7.

Общата теория на правото има за основна задача да обясни и подреди смисловите понятия (фундаменти) на правото в система. Обяснението трябва да е валидно за всяко право, затова мярата е в целевия интерес на Общата теория на правото. Докладът анализира мярата на правото като ценностно-съдържателно понятие, което в рамките на правото като система съдържа част от изискванията, за да бъде правото легитимно, правдиво, да положи онова оптимално правносоциологическо съдържание, което отговаря на спецификата на нещата.

Използваният феноменологичен подход към правото води до извеждане на правната мяра като конкретизация на правния интерес, като продължение и стеснения на правния смисъл.

21. Кънева, Светла, Правната мяра като израз и ограничение на свободата, Международна научна конференция „Стратегическо планиране и маркетинг в дигиталния свят“, Издателски комплекс – УНСС, София, 2022, с. 561-565, ISBN 2815-3812 (Print) ISBN 2815-3820 (Online).

Докладът анализира правната мяра като същностно свойство на правото, което отразява разпределящата и регулираща енергия на правото. Понятие и на Философията на правото и на Общата теория на правото, мярата на правото е изведена

като фундаментално разпределящо свойство, което сочи правните възможности, намиращи израз във вида и обема свобода на субектите в условията на правен ред.

- 22. Кънева, Светла, Ценностни аспекти на мярата на правото, Сборник с доклади от научна конференция „Тридесет години Юридически факултет на УНСС - приемник на вековна традиция в развитието на правната наука и практика“, София: Издателски комплекс – УНСС, 2022, с. 65-69, ISBN 978-619-232-651-7.**

Мярата на правото е разгледана като същностно свойство на правото, чрез което се задава разпределящата и регулираща енергия на правото. Като ценностно понятие на Философията на правото, мярата на правото е обоснована чрез понятията справедливост, равенство, оправданост, съразмерност в протичането на типични, масови обществени отношения в полето на правото.

- 23. Kaneva, Svetla, Legal Measure as an Expression of Legal Meaning in the Digital World, In Strategic Planing and Marketing in the Digital World, Sofia: Publishing Complex – UNWE, 2023, pp. 162-165, ISBN (online): 2815-3820.**

Опирайки се на семантичната и феноменологичната теория за правото като блага и ред, правната мяра съставлява основа на правната легитимност в дигиталния свят. Тя е разширение и конкретизация на правния смисъл. Определя качествено-количествените правни възможности за субектите на правото, като по този начин изгражда разпределителната функция като свойство на правото.

- 24. Кънева, Светла, Мярата на правото като конкретизация на правния смисъл, Сборник с доклади от научна конференция „Предизвикателства пред правното регулиране в България“, Издателски комплекс – УНСС, София, 2024, с.300-311. ISBN 978-619-232-848-1.**

Мярата на правото е фундаментално понятие на Общата теория на правото и Философията на правото. В рамките на правнофеноменологичния подход към правото и правните понятия, правната мяра сменя и конкретизира смисъла и същността в съдържанието на правото. Тя пренася и стеснява правния смисъл като го насочва към конкретика и дължимост за група обществени отношения. Изгражда философскоправната верига смисъл-същност-съдържание, като сочи предписваното и изисквано поведение за субектите, включено във формите на поведенческа регулация, включено в съдържанието права, задължения, заповеди, забрани.

- 25. Kaneva, Svetla, To the content of the concept of measure in law, МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО КОНГРЕСУ «ГУМАНІТАРНІ СТАНДАРТИ ПРАВОВИХ СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ВИКЛИКИ, РІШЕННЯ, ТЕНДЕНЦІЇ» 16 травня 2024 року ЧАСТИНА 1, 2024, м. Запоріжжя, с.116-120, УДК 340.116 (100):172.**

Правото е насочено към ценностен ред в обществените отношения. Докладът извежда мярата на правото като конкретизация на правния смисъл в правната система, наред с правния принцип и правния интерес. Тя отразява съдържателната функция на правото да отмерва като задава количествено-качествените възможности на субектите в достъпа им до правнозначимите блага.

26. Кънева, Светла, „Мярата на правото изразява разпределителното свойство на правото“ в Научни четения на тема „Право, дълг и свобода“ посветени на 300-годишния юбилей от рождението на Имануел Кант и на 125-годишния юбилей от рождението на Цеко Торбов - 26-27 април 2024 г., организирана от Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, Юридически факултет, Катедра по теория и история на държавата и правото, Катедра по наказателноправни науки

Всяко понятие, такова е и мярата на правото получава своята характеристика посредством функцията си в правносоциологическата система на обществото. Мярата на правото е част от фундаменталните ценности на Философията на правото и на Общата теория на правото. Чрез тях правото обосновава оптималното и справедливо функциониране на индивидите и общностите, извежда своята полезност за социума в рамките на реда. Правната мяра се легитимира чрез смисловите фундаменти на правото – блага и ред. Част от правнофеноменологичното обяснение на правото, правната мяра сменя и конкретизира правния смисъл. Тя е продължение и стеснение на правния смисъл от дължимо към конкретика, очертава правноотмереното поведение на субектите конкретизирано в права, задължения, заповеди, забрани, така защитава реда в правната система.

IV. Университетски учебници

27. Кънева, Светла, Философия на правото, София, Издателски комплекс – УНСС, 2022, ISBN 978-619-232-663-0, 215 стр.

Учебникът „Философия на правото“ предлага смислов феноменологичен и епистемологичен, а не само идеалистичен подход към фундаменталните въпроси на правната философия и нейната сестра - Общата теория на правото. Философията на правото е науката, която трябва да изведе универсалното и хуманното в същността на правото като социално духовно явление, което човекът конструира. Учебникът е крачка напред в обосноваването на правото като смислова система и извеждане на нейните постоянни смислови атрибути.

Разработени са по-малко изследвани през последните години близки понятия като смисъл, цел, основание на правото, етапи в основанието на правото, принцип на правото, правен интерес, обществен и правен интерес, право и морал, право и правосъзнание, които са били предмет на изследване в цялостното развитие на автора. Понятията са изведени и отграничени предвид функционалната им връзка, както и ролята им за правото като цялостен философско-социологически ред.

Отделено е място на дискусивно понятие правен принцип предвид неговата идейна връзка с правното основание. Разгледани са етапите в правното (митологични,

религиозни, морални, справедливостта като етап, естествени) с оглед историко-еволюционна класификация. Дадено е определение на централното за Философията на правото понятие, именно - правното основание. Правното основание е фундаментално и културологично понятие, чрез което се обосновава същността на правото като цялостна социална система, а не на отделната правна норма. Опира се на целта на правото, положена като социална ценност, която изгражда единството на правото като система. Изведени са специфики на правното основание, отграничено е от понятието източник на правото, извор на правото и правен принцип.

Анализирано и изведено е понятието за правния интерес и неговия корен в обществения интерес. Правният интерес съдържа обосноваващ характер за ценностно-дължимата същност на правото, сочи правнодопустимия път, зададен за субектите от реда на правото, намира израз във философската двойка позволено-непозволено отношение на реда на правото към субектите на правото. Правните норми са изследвани във връзка със смисловата и функционална същност на правото като система. Обърнато е внимание на традиционни ценности, вплетени в философските правни понятия, с които борави Философията на правото каквито са свобода, справедливост, двустранност, поливариантност и обосновааност на правния смисъл. Маркирани са и историко-правни идеи и представители на философско-правното познание, които разработват основни философски категории каквито са естествено право, позитивно право, законово, справедливо, правово.

Отделено е специално място на взаимовръзката и родството между Философията на правото и Общата теория на правото. Изведени са методологичните и тематични приноси на Философията на правото за обособяване на науката Обща теория на правото. Акцентът е поставен върху същността на правния смисъл, на смисловия подход към правото като част от съвременния системен подход към правото, чрез който правото е свързано, обосноваано и отделено (самобитно) от другите фактори на социалната среда. Осветляването на тези философски въпроси и понятия е необходима предпоставка за формирането на аналитично правно мислене по проблемите на правното познание, а именно епистемологията на правото.

ABSTRACTS

of the academic publications of Assoc. Prof. Dr Svetla Marinova Kaneva, Department of Public Law, Faculty of Law, UNWE, which do not duplicate the publications submitted for the award of the educational and scientific degree of “Doctor” and for the academic post of “Associate Professor”, submitted for participation in a competition for the academic post of “Professor” at UNWE in professional field 3.6. “Law”, scientific speciality “Theory of State and Law (Philosophy of Law)”, published in the State Gazette, issue 3/ 09.01.2026

I. Monographs

28. Kaneva, S. The Measure of Law. Sofia, AI – UNWE, 2024, ISBN 978-619-232-861-0, 210 pp.

To date, Bulgarian legal literature has lacked a standalone monographic study devoted to the essence and functional role of the measure of law from the perspective of General Theory of Law and Philosophy of Law. This work fills a gap in legal literature and, in this sense, makes a significant contribution to legal doctrine; it could therefore be useful for both theory and practice.

The aim of the monograph is to analyse and systematise the issues concerning the measure of law as a fundamental concept of the Philosophy of Law and the General Theory of Law from the perspective of an analytical-epistemological (epistemological) explanation of law, rather than merely a normative-descriptive and formal one.

The study is systematically aimed at establishing a new perspective on law and legal phenomena by examining meaningful interdisciplinary concepts through which legal meaning and legal content are embedded in every legal form. The monograph continues the author’s line of inquiry into the fundamental properties of the meaning, essence and content of law, substantiating their convergence in the concepts of principle, interest and measure of law. The functional relationship between the concepts is traced, with the measure of law being identified as a fundamental property of law, which is a continuation and concretisation of legal meaning; it reveals the content of law by distributing and measuring legal authority over assets for legal subjects in view of their legal status.

In this study, law is examined as a system of meaning, essence and content, centred on distributive and exchange relations. The measure of law from the perspective of the General Theory of Law outlines the type, quantity and scope of legal power that the objective order assigns (grants or imposes) upon legal subjects with a view to the possession and exchange of legally significant assets. The conclusion is drawn that it is not only the correlation between rights and obligations that reflects the fundamental nature of law to measure. The legally regulatory manifestations of the measure of law—namely rights, obligations, commands, prohibitions and imperatives—are analysed. The conclusion is established that all of these reflect the fundamental legal-distributive property of law, which is contained in the measure of law.

The phenomenological approach to law and legal phenomena is a key focus within legal epistemology, through which law is simultaneously linked to and distinguished from

factors in the social environment (morality, economics, religion). As an objective expression of the relationship between law and other social phenomena, the measure of law contains deliberate models of socially beneficial and permissible behaviour, embedded in norms, rights, obligations, commands and prohibitions, which are the legal regulatory instruments of law. A significant contribution is the development and justification of a semantic and epistemological approach within legal doctrine. Through this, the argumentative and semantic substance of law is established and emphasised.

The first chapter analyses the philosophical semantic justification of the concept of the measure of law. Characteristics of legal meaning are identified, which find expression in the measure of law. As a value-laden relationship that conveys meaning, the measure of law is derived through the distributive categories of justice and equality. The connection between the measure of law and freedom is traced as a projection of the subject-object relationship of law to goods, which the measure of law expresses. The connection between the measure of law as a value-based relationship and the relation between possibility and reality, bilateralism, opposition and reciprocity of the subjects' positions in the relationships regulated by law—part of the meaningful social nature of law—is analysed. The conclusion is drawn that the measure of law contains a meaningful, socially justified, fair, proportionate, bilateral, polyvariant, optimal (private and public), objective, supra-personal, due relationship, a requirement of the law towards the subjects in the distribution and exchange of legally significant goods.

The second chapter justifies the use of a systemic and phenomenological approach to law as a system and to the measure of law. Meaning-centred explanations of law, which form part of the contemporary legal-theoretical debate, are analysed. The theories of Ronald Dworkin, Michel Tropper and Joseph Raz, which demonstrate the meaning-based foundation of law, are examined. The measure of law is justified as a continuation and concretisation of legal meaning, which determines the purpose of every legal form. In this regard, the chain 'meaning – essence – content' is examined within the framework of the functional operation of law as a system. The conclusion is drawn that each subsequent concept is derived from and concretised in the next in the chain. Legal meaning is derived and concretised in legal essence, and this is further detailed in the content of the law, which is embodied in the measure of the law. Theories are analysed that substantiate the significance of legal principles for the system, whose meaning is embedded and concretised in the measure of the law; it is their continuation. The semantic (phenomenological) approach demonstrates the connection between law and other factors of the social environment. It derives the useful social supra-personal meaning for the individual, drawn from the social practice of bilateral relations between subjects, which is defined through the meaning of legal principles. The law incorporates and concretises this in the measure of law as a fundamental quality of the legal system, pointing to the function of law to distribute and measure the utility of goods for the subjects. The legal measure is justified as an expression of public consciousness, a state of the general will, of the objective legal system, derived and defined for the individual consciousness of the subjects. It is argued as a continuation of the meaning of law, bearing its characteristics. The meaning of law as a systemic unity is conveyed by legal principles, which not only predetermine the norms but are also embedded in the legal measure, manifested in various ways as rights, obligations, commands and prohibitions.

Chapter Two analyses the relationship between the measure of law as a concept in the philosophy of law and legal interest. It concludes that, whilst principles define the purpose—the objectives of the legal system—interest determines the legally permissible means by which subjects may access goods. The measure of law distributes and exchanges the beneficial outcome (benefit) of goods for subjects in view of their position. The measure of law reflects the content of the law for subjects, specified in terms of scope and type, in view of their legal status; it follows and specifies legal interest. The legal measure is defined as the measured requirement of the law towards the subjects in the distribution, redistribution and exchange of benefits, as determined by the legal regulatory means of the law. The measure of law is summarised as a qualitative and quantitative substantive criterion of law, which selects, measures and determines what is due, the legal possibilities in various facts, situations and positions of significance to the law, and thus establishes the utility of the legal order.

The conclusion is drawn that the goods and the various positions of the subjects in bilateral relations are the reason for the legal direction of social relations, for the legal measurement of order in relation to the individual consciousness of the subjects through the measure of law. The concepts of expediency and legality are analysed, and the measure of law is summarised as a synonym for the concept of legality. The measure of law is established as a criterion by which the correspondence between the regulated and the regulator is assessed. The conclusion is drawn that the measure of law transcends norms; it contains the model of law, which is embedded not only in the norms but also in each of the forms of what is due. This establishes it as a fundamental property of law in the distribution of goods, possessing the quality of utility for subjects.

The third chapter traces the manifest forms of the concept at a general theoretical level. The conclusion is drawn that the measure of law delineates the content of law, which follows the legal capacity of the subjects. The measure of the right is grounded not in the content of legal positions (owner, purchaser, citizen), but in the scope of the position's content, linked to the status of the party, or of both parties. The legal measure, as a property of the right, has two aspects. The scope of legal positions, defined in the forms of obligation through rights, duties, commands and prohibitions regarding assets, constitutes the substantive element of the legal order. It delineates the nature and scope of the legal authority of the subjects with regard to the use, consumption and acquisition of an asset, taking into account its specific characteristics. At the same time, the measure of law is established as a model or standard that must be followed. The projections of the measure of law are traced through the concepts of legal act, legal relationship and legal connection. It has been demonstrated that the narrower concept is the legal connection, which embodies the measure of law, whilst the legal relationship reflects the imperativeness of the legal order for the subjects. The measure of law is examined as part of the content of the legal fact, an expression of the measured requirement of the objective legal order towards the subjects.

Chapter Three systematically analyses the theoretical manifestations of the legal norm. These are the legal positions that give expression to the legally prescribed and required conduct of legal subjects through the body of rights, obligations, commands, prohibitions and imperatives. The conclusion is drawn that, although a central element in the mechanism of legal regulation, the legal norm is not the sole component fulfilling the function of the law to measure the scope and extent of the utility of goods for legal subjects. It is concluded that the measure of law is a more essential and fundamental concept than the norm,

embodying the distributive nature of law, which finds substantive and quantitative expression in the legal regulatory instruments of law, such as rights, obligations, commands, prohibitions, and imperatives. Certain fundamental provisions in the Constitution regarding the legal positions of state bodies and citizens are examined. It is noted that the legally permissible scope of conduct for the individual and the citizen, and for the constitutional positions of the highest state bodies, is defined differently in the Constitution.

II. Articles

- 29. Kaneva, Svetla, On the Question of the Genesis of the General Theory of Law, Legal Collection of BSU, Centre for Legal Sciences, 2020, Vol. XXVII, pp. 109–114, ISSN 1311-3771.**

The article examines the interrelationship between the Philosophy of Law and the General Theory of Law. It highlights the role of the Encyclopaedia of Law and the achievements of the Philosophy of Law in identifying a range of issues that constitute the General Theory of Law as an independent science. The insights of natural law and Kant's critical method take the necessary giant step towards the emergence of a range of contemporary approaches (explanations) to law, whilst also highlighting the heuristic function of General Theory of Law.

- 30. Kaneva, Svetla, The Measure of Law in the Legal System, Economic and Social Alternatives, 2023, issue 1, pp. 107–112, ISSN 1314-6556.**

As a value-regulatory system, law achieves order in social relations by specifying clear qualitative and quantitative legal possibilities in the behaviour of subjects. The article demonstrates the thesis that the measure of law serves as the vehicle and embodiment of legal meaning, reflecting the typical, correct, reasonable, reciprocal and just determination of the nature and scope of legal authority of subjects in the distribution and exchange of benefits under the rule of law. As a fundamental concept of the General Theory of Law, the measure of law is examined as a concept that, in essence and scope, transcends the norms of law and is contained in every legal form, in every legal expression. The emphasis is placed on the legal-theoretical substance of the legal measure as a bearer of legal meaning, but its projections are also indicated. These are the legal possibilities of legal subjects, embodied in terms of type and scope in rights, obligations, commands, prohibitions and imperatives.

- 31. Kaneva, Svetla, The Measure of Law in Legal Relations and Legal Links, Economic and Social Alternatives, 2024, issue 2, pp. 100–110, ISSN 1314-6556.**

The measure of law is analysed as a fundamental characteristic of law, reflecting its substantive and distributive nature. The thesis is put forward that the measure of law is predetermined by the model of the bilateral relationship in the distributive and exchange relations regulated by law. This model is derived from the legally measured requirement of the legal order towards the subjects of law, in view of their legal capacity and legal position. The measure of law serves the purpose of law by ensuring that the positions measured in terms of scope and quality, through normative legal acts and through acts of specification

and individualisation, are translated into reality via the legal relationship and the legal connection. Central to this is the demonstration that the measure of law reflects the content of law, which finds its concentrated expression in the legal connection between subjects, whilst the legal relationship fundamentally entails the subordination of subjects to the legal order.

32. Kaneva, Svetla, Functional Characteristics of the Measure of Law, Yearbook of BSU, 2024, Vol. L, pp. 231–236. ISSN 1311-221X.

The article examines the legal measure as a fundamental concept of the General Theory of Law – the bearer of the content of law. The measure of law is analysed as a definitive legal property through which the legal authority over subjects is determined in terms of type and scope, with a specific legal quality in the distribution and exchange of the utility of goods.

Its role within the legal system in effecting the transition from the ideal to the real, from the metaphysical to a just and justified optimal distribution of the benefits of goods amongst the parties, is emphasised. Its primary function is identified as prescribing and bringing relationships and facts in reality into conformity with what is legally prescribed and legally required. A legal-phenomenological approach is employed, in which legal meaning is concretised and captured in the measure of law, which effected the transformation from obligation and idealism to concreteness for the individual consciousness of the subjects.

Considered in relation to the benefits of the law, the measure of the law is justified as a command, a requirement of objective law, directed both towards the subject matter (the benefits) and towards the subjects. With regard to the benefits, it points to the quantitatively and qualitatively measured power in the distribution and exchange of the benefits derived from them. With regard to the subjects, it sets the conditions of the legal order within their scope, which presuppose the corresponding legal quality. As an attributive legal property, the measure of law determines the dimensions of the will in terms of type and scope. It logically expresses the content of law by determining what – rights, obligations, commands, prohibitions – and to what extent, belongs to each of the parties in the relevant legal capacity. The measure of law is an expression of the phenomenology of law – social, ethical and normative – through which it measures the scope of freedom for the subjects of law.

33. Kaneva, Svetla, The epistemological approach to legal measure as an expression of social consciousness, REVUE EUROPÉENNE DU DROIT SOCIAL, Volume LXVIII • ISSUE 3 • Year 2025, pp. 42–47, ISSN 2393–073X.

The article substantiates the epistemological (cognitive and systematic) approach to law, through which the concept of the measure of law is analysed from the perspective of General Theory of Law and the Philosophy of Law. This approach enables the search for the semantic foundations of law, which also determine its content. These are expressed in interdisciplinary legal concepts which embed legal meaning and legal content in every legal form, transcending legal norms. Such a concept is the measure of law, which reflects public consciousness, an expression of the general social integrity of society.

The measure of law represents a continuation of the legal meaning that is derived from and contained within public consciousness. Through it, the law derives and justifies the reasons for its operation from other social systems (economy, morality). The measure of law is synonymous with public consciousness, within which the model of law is present, the model of the reciprocal positions of participants in social life. As a substantive and distributive property of law, the measure of law is socio-cultural and economic in nature, because the social relations regulated by law contain a distributive element, as human activity and the results of that activity are exchanged. As an expression of social consciousness, the legal measure facilitates the transformation between the personal and the collective, between the individual and the supra-personal. Through it, the regulatory action of the law is realised from the existing to the due, and from the due to the existing. Therefore, the legal measure, an expression of public consciousness, constitutes the fundamental essence of law and is concretised in the content of what is legally due.

34. Kaneva, Svetla, The legal interest and the legal system, *International Journal of Social and Human Sciences*, 2015, volume 2, No. 3–4, pp. 25–31, ISSN 1857-7474 (online), ISSN 1857-9744 (print).

Legal interest is a prerequisite, a requirement for the proper attitude towards the realisation of human behaviour in relation to goods within the social system, of which the legal system is a part. The article analyses key issues regarding the essence of the concept of legal interest, which define it as an essential property of law.

Since interest is incorporated into human activity and, in particular, into human behaviour, it has emerged as a specific social regulator, directed not only towards the value-laden result but also towards the path to its achievement as part of society. The article affirms the conclusion that legal interest is an essential property of the legal system; it is a guiding, objectively defined, rational, supra-personal relationship and requirement of the system directed towards the individual, which indicates the permissible conduct for achieving the benefits regulated by the law.

35. Kaneva, Svetla, The measure of law as an expression of the legal meaning embedded in customary law, *The International Journal of Legal and Social Order*, vol 5, No 1, 2025, ISSN 2821–4161 (Online) ISSN-L 2810–4188.

Based on the phenomenological approach to law, the article analyses the legal measure as a continuation and expression of legal meaning, of its fundamental qualities such as ambivalence, opposition, bilateralism, polyvariation and justice. It argues that the origin of the legal measure lies in customary law, in which social dependencies between subjects are embedded, and the bilateral model of law is established. The legal measure is summarised as a reflection of the correct and fair distribution of goods, an expression of the legal positions of subjects regarding goods at a specific stage in the evolution of human development.

36. Marinova, Svetla, On the Concept of Public and Legal Interest, Scientific Works of the University of Ruse – 2014, vol. 53, series 7, pp. 28–32, ISSN 1311-3321.

The article analyses and derives the concept of legal interest from the perspective of the General Theory of Law through the prism of public interest as the broader philosophical and sociological concept. As a product of human culture and civilisation, law as a system within the concept of public/legal interest reflects the relationship between the individual and society, and between the individual and the state. A more specific focus is the analysis of certain nuances in the nature of legal interest as a derivative of public interest and an expression of what is due under the law.

The paper examines political-legal and utilitarian perspectives on the concept of the public interest, concluding that it depends on the specific sphere of human behaviour and reflects the requirements of the environment for achieving a particular objective. The public interest is identified as the means, the link that mediates between society and the public good in a state-organised society. It is clarified that whilst the public good is a set of values and socially significant goals, the public interest is a value-based relationship of obligation, an objective requirement of the constitutional order of the socio-legal environment towards individuals, rather than an arbitrary value-judgemental relationship of the individual towards society.

Legal interest is also defined as the legitimate, socially grounded (private and public) interest; it is a value-based, legitimate, objective, supra-personal, goal-oriented and value-based relationship, objectively prescribed for the individual by the legal order towards subjects in relation to legally significant goods.

37. Marinova, Svetla, On the Measure of Law, Proceedings of the University of Ruse – 2018, volume 57, book 7, Law, pp. 100–102, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM), ISSN 2603-4123 (online); FRI-2B.313-1-L-16.

The article analyses the legal measure as a value-based concept aimed at critiquing the law. Considered as a concept within General Theory of Law and the Philosophy of Law, the measure of law is analysed through legal values which justify it as a legally selected, due quality of the legal possibilities of subjects with a view to the utility of goods. Since the legal measure reflects the qualitative and quantitative indicators of law, it provides optimal legality, an optimal legal status of phenomena and actions regulated by law.

The measure of law specifies the essence of law, provides the path or paths to the goal, and reflects what is intended and regulated by law. It contains a desirable, useful, legally permissible result and the means of achieving it, and establishes the specifics of what is legally required.

38. Marinova, Svetla, On the Relationship between the Philosophy of Law and the General Theory of Law, Proceedings of the University of Ruse – 2019, vol. 58, book 7.1, Law, pp. 17–22, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM) ISSN 2603-4123 (online), FRI-2B.313-1-L-02.

The article analyses the fundamental relationship between General Theory of Law and Philosophy of Law. It highlights significant contributions regarding the influence of

Philosophy of Law on General Theory of Law. It emphasises the significance of the development of natural law and the establishment of the concept of legal foundation, which are the necessary steps for establishing legal theory as an independent object of knowledge and an independent legal science. Attention is given to Kant's Critical Method, which played a decisive role in the humanisation and positivisation of law. It is the factor that rationalised philosophical-legal thinking about law and established the Philosophy of Law as an independent science.

- 39. Marinova, Svetla, The measure of law as the focus of legal values, Proceedings of the University of Ruse – 2022, volume 61, book 7.1., Law, pp. 18–22, ISSN 1311-3321 (print), ISSN 2535-1028 (CD-ROM), ISSN 2603-4123 (online), FRI-2B.313-1-L-03.**

The article analyses the measure of law as part of society's legal and social system. It advocates the concept that the legal measure is a concept of General Theory of Law and Philosophy of Law. It constitutes the legal-philosophical substance of law, as it substantiates legal legitimacy.

The legal measure fulfils a value-legitimising function for law as a social order and is an extension and concretisation of legal meaning. The legal measure is examined as the focal point of legal values from the perspective of a meaningful phenomenological approach, because law is part of the ontological- epistemological functional system of society. The essential qualities of legal meaning are analysed: justified, legitimate, bilateral, commensurate, fair, and correct, which are also characteristics of the measure of law.

Through these value-justifying characteristics, the measure of law constructs law as a meaningful and functional system that justifies the distribution of goods. Thus, the legal measure is defined as a mandatory attribute for the philosophical and theoretical justification of law.

III. Papers from academic conferences

- Marinova, Svetla, Legal Interest as an Essential Component of Law, In the collection "The Social Rights of Bulgarian Citizens – Problems and Prospects, Interdisciplinary Studies", Angel Kanchev University Press, 2015, pp. 251–265, ISBN 978-619-7092-02-8.**

Within the social system, of which the law forms a part, interest guides interaction between people, because conscious human activity is purposeful. Interest is incorporated into human activity and, in particular, into human behaviour. It is an essential component of the law, a specific social regulator directed not only towards the value-laden outcome of human behaviour, but also towards the value-laden path to achieving it as part of society. The paper analyses legal interest as a guiding, objectively defined, rational attitude and requirement of the system, directed towards the individual, which points the way to the permissible behaviour of subjects in achieving legally regulated benefits.

- 40. Kaneva, Svetla, Legal Interest as an Expression and Foundation of the Value-Based Normative Approach to Legal Reality, Proceedings from the Annual**

Scientific Conference ‘Issues of Legislation and Law Enforcement Related to Business Development in the Republic of Bulgaria and Europe’, dedicated to the 100th anniversary of the birth of Prof. Veselin Hristoforov, Publishing Complex – UNWE, 2015, vol. 2, pp. 30–34, ISBN 978-954-644-739-5.

The paper analyses legal interest as a value-judgement phenomenon that reflects the due regard of the legal order towards legally significant interests, directed towards the subjects of law, through which the law regulates them. It argues that norms, although indisputable components of the law, are not the only meaningful and explanatory components of the law. Legal principles are also such components, the meaning of which is contained in legal interest. It is an expression of the substance of the law and establishes the value-normative relationship/requirement of the legal order towards the subjects with a view to the path of access to legal benefits.

41. Kaneva, Svetla, From the Meaning to the Essence of Law, Collection of papers from the academic conference ‘The Rule of Law – a Prerequisite for Business Development and Economic Growth’, Scientific Research in Memory of Prof. Dr Boris Lanjev, Publishing Complex – UNWE, 2016, pp. 314–318, ISBN 978-954-644-848-4.

The concepts of the meaning and essence of law belong to the Philosophy of Law. They have their own legal specificity, but are embodied in a unified form not only in the legal norm, but also in every component of the legal fabric. The paper analyses these concepts by explaining and systematising the different functional significance they have for law as a meaningful social system.

42. Kaneva, Svetla, The Measure of Law, Collection of papers from the Scientific Conference ‘Tradition and Development of Legislation in the Field of Economics’, organised to mark the 50th anniversary of the adoption of the Criminal Code, Publishing Complex – UNWE, 2020, pp. 80–84, ISBN 978-619-232-276-2.

The measure in law is a concept that is the subject of the Philosophy of Law and the General Theory of Law. Although there is no single definition of it, it is a definitive concept in law. The paper examines perspectives on the essence of the measure of law and supports the thesis regarding its qualitative and quantitative nature, through which the criterion for what is lawful and unlawful is determined. The characteristics of the concept are outlined in a socio-legal and regulatory sense, and substantive parallels are drawn between the measure and the law, and between the measure and the norms of law.

43. Kaneva, Svetla, The Philosophy of Law and Kant’s Critical Method in the Contemporary Explanation of Law, International Scientific Conference ‘30 Years: Transition, Lessons, Prospects’, University of National and World Economy, Department of Marketing and Strategic Planning, Publishing Complex – UNWE, 2019, pp. 455–459, ISBN 978-619-232-256-4.

The paper examines key contributions to the conceptual and evolutionary development of the Philosophy of Law. It outlines the prerequisites of legal philosophy, without which the contemporary General Theory of Law, as well as other contemporary trends in legal doctrine, could not have emerged. Emphasis is placed on Kant's Critical Method and its role in the development of legal science, in particular the contemporary phenomenological explanation of law.

- 44. Kaneva, Svetla, On the Interrelationship between the Philosophy of Law and the General Theory of Law, 'Problems and Challenges of the Legal Regulation of Intellectual Property: International Scientific Conference on the Occasion of the 80th Anniversary of Prof. Bozhana Nedelcheva', 16 October 2019; Sofia: Publishing Complex – UNWE, 2020, pp. 227–236, ISBN 978-619-232-363-9.**

The paper analyses the relationship between General Theory of Law and Philosophy of Law. More specifically, it argues that the connection in the development, themes and approach of the two disciplines is indisputable. The two main functions of legal theory are highlighted – the theoretical-epistemological (epistemological) and the practical-applied. Thanks to the kinship between the two disciplines, General Theory of Law derives its fundamental theoretical-epistemological function from the Philosophy of Law. This also gives rise to the explanatory sub-function of legal theory.

- 45. Kaneva, Svetla, Further to the question of Natural Law as a topic of the Philosophy of Law, 11th International Scientific Conference of the Faculty of Business "Economic policy and EU integration", Durrës, Albania, 27–29 May 2021, organised by the Faculty of Business, University "Aleksandër Moisiu", Durrës, pp. 496–502, ISBN 978-9928-4674-1-6.**

The philosophy of law is inextricably linked to the general conception of law as a comprehensive order within social relations. The philosophy of law always focuses on the most fundamental legal questions; hence, it examines the microcosm of law. The paper reveals the unifying idea present in natural law, the philosophy of law and the general theory of law: an idea of the world and humanity within it.

- 46. Kaneva, Svetla, The question of the origin of the Philosophy of law, "Digital economy: chances, risks, sustainable development", University of Niš, Faculty of Economics, Niš, 2020, pp. 59–64, ISBN 978-86-6139-204-7.**

The paper examines issues related to the philosophical understanding of law as a factor in social life. Emphasis is placed on key themes and concepts, part of the human universe, which constitute the enduring and eternal aspects of the concept of law. These understandings of the rule of law form an indisputable set of questions that are part of the subject matter of the Philosophy of Law.

- 47. Kaneva, Svetla, The Scope and Essence of Law, Collection of papers from the academic conference '100 Years of UNWE – 100 Years of Law at UNWE' VOLUME I – History, Theory and Development of Law. Current Issues in**

Private and International Law, organised to mark the 100th anniversary of UNWE, UNWE Publishing House, Sofia, 2021, pp. 130–134. ISBN 978-619-232-437-7.

The primary task of general theory of law is to explain and organise the conceptual foundations of law into a system. The explanation must be valid for every law; therefore, proportionality is in the fundamental interest of general theory of law. The paper analyses the measure of law as a value- and content-based concept which, within the framework of law as a system, contains part of the requirements for law to be legitimate and just, and to establish that optimal legal-sociological content which corresponds to the specific nature of things.

The phenomenological approach to law employed leads to the identification of legal measure as a concretisation of legal interest, as an extension and limitation of legal meaning.

48. Kaneva, Svetla, The Legal Standard as an Expression and Limitation of Freedom, International Scientific Conference ‘Strategic Planning and Marketing in the Digital World’, Publishing Complex – UNWE, Sofia, 2022, pp. 561–565, ISBN 2815-3812 (Print) ISBN 2815-3820 (Online).

The paper analyses the legal measure as an essential property of law, reflecting the distributive and regulatory power of law. A concept in both the Philosophy of Law and General Theory of Law, the measure of law is identified as a fundamental distributive property that indicates the legal possibilities expressed in the nature and extent of the freedom of subjects within the legal order.

49. Kaneva, Svetla, Value Aspects of the Measure of Law, Collection of papers from the academic conference ‘Thirty Years of the Faculty of Law at UNWE – Heir to a Centuries-Old Tradition in the Development of Legal Science and Practice’, Sofia: Publishing Complex – UNWE, 2022, pp. 65–69, ISBN 978-619-232-651-7.

The measure of law is examined as an essential property of law, through which the distributive and regulatory power of law is determined. As a value-based concept in the Philosophy of Law, the measure of law is grounded in the concepts of justice, equality, justification and proportionality in the course of typical, widespread social relations within the field of law.

50. Kaneva, Svetla, Legal Measure as an Expression of Legal Meaning in the Digital World, In Strategic Planning and Marketing in the Digital World, Sofia: Publishing Complex – UNWE, 2023, pp. 162–165, ISBN (online): 2815-3820.

Drawing on the semantic and phenomenological theory of law as goods and order, legal measure constitutes the basis of legal legitimacy in the digital world. It is an extension and concretisation of legal meaning. It determines the qualitative and quantitative legal possibilities for subjects of law, thereby establishing the distributive function as a property of law.

- 51. Kaneva, Svetla, *The Measure of Law as a Specification of Legal Meaning*, Proceedings of the scientific conference ‘Challenges to Legal Regulation in Bulgaria’, Publishing Complex – UNWE, Sofia, 2024, pp. 300–311. ISBN 978-619-232-848-1.**

The measure of law is a fundamental concept in the General Theory of Law and the Philosophy of Law. Within the legal-phenomenological approach to law and legal concepts, the legal measure captures and concretises the meaning and essence within the content of the law. It conveys and narrows the legal meaning by directing it towards specificity and obligation for a group of social relations. It constructs the philosophical-legal chain of meaning-essence-content, indicating the prescribed and required behaviour for subjects, embodied in the forms of behavioural regulation, and incorporated into the content of rights, obligations, commands and prohibitions.

- 52. Kaneva, Svetla, ‘On the content of the concept of measure in law’, INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONGRESS ‘HUMANITARIAN STANDARDS OF LEGAL SYSTEMS IN THE MODERN WORLD: CHALLENGES, SOLUTIONS, TRENDS’ 16 May 2024 PART 1, 2024, Zaporizhzhia, pp. 116–120, UDC 340.116 (100):172.**

Law is directed towards a system of values in social relations. The paper identifies the measure of law as the concretisation of legal meaning within the legal system, alongside the legal principle and legal interest. It reflects the substantive function of law to measure by defining the quantitative and qualitative possibilities of subjects in their access to legally significant benefits.

- 53. Kaneva, Svetla, ‘The Measure of Law Expresses the Distributive Nature of Law’ in Academic Readings on the Theme ‘Law, Duty and Freedom’ dedicated to the 300th anniversary of the birth of Immanuel Kant and the 125th anniversary of the birth of Tseko Torbov - 26–27 April 2024, organised by Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Faculty of Law, Department of Theory and History of State and Law, Department of Criminal Law**

Every concept, including the measure of law, derives its characterisation from its function within the socio-legal system of society. The measure of law is part of the fundamental values of the Philosophy of Law and the General Theory of Law. Through these, the law justifies the optimal and just functioning of individuals and communities, demonstrating its utility to society within the framework of order. The legal measure is legitimised through the semantic foundations of law – goods and order. As part of the legal-phenomenological explanation of law, the legal measure captures and concretises legal meaning. It is an extension and narrowing of legal meaning from the general to the specific, outlining the legally measured behaviour of subjects as embodied in rights, duties, commands and prohibitions, thereby safeguarding order within the legal system.

IV. University textbooks

54. Kaneva, Svetla, *Philosophy of Law*, Sofia, Publishing Complex – UNWE, 2022, ISBN 978-619-232-663-0, 215 pp.

The textbook „Philosophy of Law“ offers a meaningful phenomenological and epistemological, rather than merely idealistic, approach to the fundamental questions of legal philosophy and its sister discipline – General Theory of Law. The philosophy of law is the science that must bring out the universal and the humane in the essence of law as a social and spiritual phenomenon constructed by human beings. The textbook represents a step forward in establishing law as a system of meaning and identifying its constant semantic attributes.

It explores closely related concepts that have received less attention in recent years, such as meaning, purpose, the basis of law, stages in the foundation of law, legal principles, legal interest, public and legal interest, law and morality, and law and legal consciousness, which have been the subject of the author’s research throughout his career. The concepts are identified and distinguished in view of their functional relationship, as well as their role in law as a comprehensive philosophical and sociological order.

Special attention is given to the controversial concept of the legal principle, given its conceptual link to the legal basis. The stages in the development of law (mythological, religious, moral, justice as a stage, natural) are examined with a view to a historical-evolutionary classification. A definition is provided of the concept central to the Philosophy of Law, namely the legal basis. The legal basis is a fundamental and cultural concept through which the essence of law as a comprehensive social system is substantiated, rather than that of the individual legal norm. It is based on the purpose of law, established as a social value, which constitutes the unity of law as a system. The specific features of the legal basis are outlined, and it is distinguished from the concepts of source of law, origin of law and legal principle.

The concept of legal interest and its roots in the public interest have been analysed and elucidated. Legal interest serves as a justification for the value-based and obligatory nature of the law; it indicates the legally permissible path set out for subjects by the legal order; and it finds expression in the philosophical dichotomy of the permitted-prohibited relationship between the legal order and the subjects of law. Legal norms are examined in relation to the semantic and functional essence of law as a system. Attention is drawn to traditional values woven into the philosophical legal concepts employed by the philosophy of law, such as freedom, justice, reciprocity, polyvariation and the justification of legal meaning. Historical-legal ideas and representatives of philosophical-legal thought who develop fundamental philosophical categories such as natural law, positive law, lawful, just and legal are also highlighted.

Special attention is given to the interconnection and affinity between the Philosophy of Law and the General Theory of Law. The methodological and thematic contributions of the Philosophy of Law to the establishment of the discipline of General Theory of Law are outlined. The emphasis is placed on the essence of legal meaning, on the semantic approach to law as part of the contemporary systemic approach to law, through which law is connected, justified and distinguished (autonomous) from other factors of the social environment. Shedding light on these philosophical questions and concepts is a necessary prerequisite for the formation of analytical legal thinking on the problems of legal knowledge, namely the epistemology of law.